Publicat al diari EL PUNT: 30/03/13 02:00 - Abert Piñero Subirana

La LOMCE, també coneguda com llei Wert, s'ha guanyat una merescuda mala premsa per molt diversos motius ja abans de ser tramitada. Però els ciutadans han de saber també, cosa que ha estat molt menys anunciada, que decreta una dràstica reducció de les matèries de l'àrea de filosofia a l'ensenyament secundari que a la pràctica significarà la seva desaparició.

Últimament els discursos dels nostres polítics van farcits de referències filosòfiques. En el debat sobre la declaració de sobirania al Parlament de Catalunya Sánchez-Camacho ironitzava sobre les lectures de Junqueras: Locke, Montesquieu i Rousseau; aquest li confessava la seva preferència per la tolerància de Voltaire; dies abans David Fernández apel·lava al concepte de política en el seu sentit més noble de la mà de Hannah Arendt i Sèneca. Sembla que tots necessitem les idees dels grans per fer una mica més grans els nostres pensaments. Nietzsche deia que es treu més profit d'un sol error d'un dels grans homes que de totes les veritats dels homes petits.

També parlem molt de la necessitat de regeneració democràtica i de l'ètica. Mai com avui aquesta paraula havia estat tant en boca de tothom: articulistes, polítics imputats i sense imputar, opinadors de tota mena, dels de dins del sistema i dels antisistema, en el món de l'esport i en el de la banca. Costa d'entendre que els mateixos polítics que requereixen els arguments i les idees filosòfiques per donar profunditat als seus debats pretenguin promulgar lleis que suprimeixen els continguts filosòfics de la formació intel·lectual dels futurs ciutadans. O és que tot plegat és pura xerrameca?

Una hora setmanal d'educació per a la ciutadania (el gran cavall de batalla de l'època Zapatero) no fa millors ciutadans, una hora d'emprenedoria (l'última moda a què s'han acollit els mandarins de l'educació tant d'aquí com d'allà: CiU i PP) no farà emprenedors; però sembla un gran despropòsit, en un context com l'actual, privar els nostres estudiants de l'espai i les hores que els poden proporcionar les eines intel·lectuals necessàries per entendre la complexitat que els envolta, pensar amb llibertat i rigor analític, defugir la banalitat o el simple adoctrinament, i, en definitiva, poder orientar-se amb criteri en un món més aviat opac. Perquè, cal dir-ho, aquesta feina, en el nostre sistema educatiu, ha contribuït a fer-la de forma molt notable l'ensenyament de la filosofia.

En contra d'aquesta dràstica reducció de la filosofia als instituts s'estan fent mobilitzacions diverses a tot l'Estat. Les últimes, el passat 16 de març, quan estudiants i professors van sortir als carrers de diverses ciutats –també a Barcelona– a llegir textos filosòfics coordinats per la REF (Red Española de Filosofía) que integra la Conferència Espanyola de Deganats de

Filosofia, l'Institut de Filosofia del CSIC, la Societat Catalana de Filosofia i més de quaranta associacions de tot Espanya en favor de l'ensenyament de la filosofia.

“Aquell qui per la força infringeixi la llei i en justifiqui la violació, haurà de ser considerat verament i pròpiament com un rebel (…) i això són molt propensos a fer-ho els que tenen el poder.” Aquest any tots els estudiants de batxillerat hauran de barallar-se amb textos com aquest del filòsof anglès John Locke. Hi ha alguna raó per pensar que no és bo que tots els joves preuniversitaris examinin obertament i lliurement qüestions com aquesta? Tenim a mà alguna eina que pugui substituir aquesta pràctica tan antiga com saludable?